

YHDENVERTAISUUS- JA TASA-ARVOLAUTAKUNTA/Jaosto

Yhdistys, urheilu, henkilöön liittyvä syy, syrjintäolettava

Diaarinumero: YVTLTK/385/2018

Antopäivä: 13.2.2019

Hakijan mukaan kaupungin jäänjako ei noudattanut jääurheiluseurojen välistä sopimusta eikä ollut seuroille yhdenvertainen, koska hakijaseura ei ollut saanut uudesta jäähallista muiden seurojen kanssa yhtä paljon jäävuoroja ja oli joutunut käyttämään muita seuroja enemmän tekojäävuoroja.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoi, että hakijan kuvaama menettely liittyi hakemuksen ja muun hakijan esittämän selvityksen perusteella hakijan harjoittamaan yhdistystoimintaan eikä kenenkään yhdistyksessä toimivan tai yhdistyksen joukkueessa harjoittelevan henkilön henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.

Hakija ei yksilöinyt, millä yhdenvertaisuuslain henkilöön liittyvällä syrjintäperusteella jääurheiluseurat olisivat tulleet jäänjaossa asetetuksi keskenään eriarvoiseen asemaan.

Vaikka hakemuksen perusteella kysymys oli eri seurojen junioreiden jääharjoitusten jakaantumisesta, hakijan esittämän selvityksen perusteella ei tullut ilmi mitään sellaista junioreiden henkilöön liittyvää seikkaa, joka olisi antanut aiheen olettaa hakijaseuran pelaajat asetetun jonkun henkilökohtaisen ominaisuutensa, esimerkiksi iän, vuoksi epäsuotuisaan asemaan suhteessa muiden jääurheiluseurojen junioreihin. Hakijan väite siitä, että vastaaja salli aikuisten jääkiekkjoukkueen käyttää junioriryhmille tarkoitettuja vuoroja, oli siten yksilöimätön, ettei myöskään sen perusteella syntynyt olettaa yhdenvertaisuuslain syrjintäkiellon rikkomisesta.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoi, että hakemuksen perusteella ei syntynyt olettaa vastaajan hakijayhdistyksen jäseniin kohdistamasta syrjinnästä ja hylkäsi hakijan hakemuksen.

(Lainvoimainen)

Asian tausta

Jyväskylässä otettiin alkuvuodesta 2017 käyttöön uusi Killerin jäähalli. Jyväskylän kaupunki teki kesällä 2017 Jyväskylän jäähallien jäävuoroista uuden vuorojaon.

Hakijan vaatimukset

Hakija pyytää yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakuntaa toteamaan, että Jyväskylän kaupungin (jäljempänä kaupunki) tekemä uusi jäänjako ei kohtele eri jääurheiluseurojen juniorijäseniä yhdenvertaisesti. Hakija vaatii, että jäänjako muutetaan mahdollisimman pian yhdenvertaiseksi ja jääurheiluseurojen välisen sopimuksen mukaiseksi. Hakija vaatii uhkasakon asettamista päätöksen tehosteeksi.

Hakijan perustelut

Kaupungin kesällä 2017 tekemä uusi jäävuorojako ei ollut juniorijääurheiluseuroille yhdenvertainen jäävuoromäärien, jääaikojen, viikonloppu- ja arkivuorojen eikä sarjakauden ulkopuolisten viikonloppujen jakautumisen osalta. Jäänjako oli ennen uutta jakoa noudattanut yhdenvertaisuuden periaatetta ja koko vuoden jäänjako oli ollut samanlainen.

Kaupunki oli ostanut uudesta jäähallista jäävuoroja kuuden jääurheiluseuran keskinäisen kaupungin vaatimuksesta laaditun voimassa olevan aiesopimuksen, jolla seurat olivat jakaneet jäävuorot aikaisemman jäänjaon mukaisella jakosuhteella, mukaisen määrän ja myynyt vuorot eteenpäin jääurheiluseuroille. Kesän 2017 uudella jäänjaolla kaupunki oli muuttanut jäänjakosuhdetta uudesta hallista ostettujen vuorojen osalta siten, että kaksi jääurheiluseuraa olivat saaneet käyttöönsä koko lisääntyneen jäävuorokapasiteetin, kun muut seurat olivat jääneet joko samaan tai pienempään jäävuoromäärään kuin ennen. Lisäksi kaupunki salli yhden sarjatasolla pelaavan aikuisten jääkiekkjoukkueen käyttää junioriryhmille tarkoitettuja vuoroja.

Uuden jäänjaon myötä hakijaseura oli saanut vähemmän jäävuoroja kuin jotkut muut seurat ja hakijaseuran joukkueet olivat muista seuroista poiketen joutuneet käyttämään merkittävän määrän tekojäävuoroja harjoittelakseen yhtä paljon kuin muiden seurojen vastaavat ikäluokat. Tekojäää ei ollut käytettävissä elo-, syys-, loka- tai huhtikuussa, joten tekojään käyttö lyhensi merkittävästi kauden pituutta suhteessa jäähallissa harjoitteluun. Esimerkiksi vuonna 2006 syntyneistä poikajoukkueista hakijaseuran joukkue oli ainoa, joka käytti viikoittain tekojäävuoroja, kun muiden jäänjakosopimuksessa mukana olevien seurojen ikäkausijoukkueet harjoittelivat vain jäähallissa. Keväällä 2017 toisen seuran C-juniorit olivat siirtyneet hakijaseuraan ja seuraan oli muodostunut toinen uusi ikäluokkajoukkue, mutta tätä ei oltu lainkaan huomioitu kaupungin tekemässä uudessa jäänjaossa.

Hakija oli ilmaissut tyytymättömyytensä kaudelle 2017-2018 tehtyyn vuorojakoon jo kesäkuussa 2017, koska uudessa jaossa ei oltu noudatettu jääurheiluseurojen välistä jäänjakosopimusta eikä huomioitu hakijan uusia joukkueita. Hakijan ilmaistua tyytymättömyytensä kaupunki oli kutsunut seurat yhteiseen kokoukseen, jossa ei kuitenkaan oltu oikaistu jäänjakoa sopimuksella sovitun mukaiseksi, eikä siten kunnioitettu tehtyä sopimusta. Lukuisista hakijan tekemistä oikaisupyynnöistä huolimatta jäänjakoa ei kaudella 2017-2018 korjattu tasapuoliseksi ja yhdenvertaiseksi, eikä oikaisupyynnöt kirjattu edes kokousten pöytäkirjoihin. Hakija on ilmoittanut olevansa valmis jatkamaan neuvotteluja siten, että sopimukset ovat jaon lähtökohtainen perusta.

Vastaajan esittämät taulukot eivät osoittaneet, että jääkertojen määrä olisi noussut kaikilla seuroilla uuden jäähallin myötä. Taitoluistelijoiden siirtymisen yhdestä seurasta toiseen tuli näkyä vain näiden kahden seuran välisellä jäänjakosuhteessa. Kaupungin tekojäiden käytöstä esittämä taulukko ei osoittanut, että muut seurat olisivat käyttäneet merkittävästi tekojäävuoroja.

Vastaajan vastaus

Hakijan hakemus on hylättävä.

Vastaajan perustelut

Kaikille jääurheiluseuroille oli tullut lisää jääkertoja uuden jäähallin avaamisen myötä. Hakija oli syksyllä 2017 ilmaissut tyytymättömyytensä tehtyyn vuorojakoon, jolloin kaupunki oli käynnistänyt

jääurheiluseurojen kanssa vuoropuhelun jakomallin kehittämiseksi. Loppusyksystä 2017 ja alkuvuodesta 2018 oli pidetty kolme seurojen ja liikuntapalveluiden välistä kokousta, joissa oli käsitelty vuoroja ja jakomallin kehittämistä. Vuorojaon mallia oli olennaista kehittää vastaamaan kaikkien seurojen tarpeita eikä mallin mahdollinen oikaisu tapahtunut vain yhden seuran vaatimuksesta. Liikuntapalveluiden ja seurojen palaverissa 9.10.2017, jossa mukana oli myös kaksi hakijan edustajaa, oli sovittu, että jäävuorojakomalli muutetaan vasta kaudelle 2018-2019. Palaverin tavoitteena oli ollut kehittäväällä ja ratkaisukeskeisellä otteella käydä keskustelua siitä, miten liikuntapalveluiden tulisi jakaa jäähallien ja tekojäiden jäävuorot, jotta oikeudenmukaisuus ja tehokkuus toteutuisivat vuorojaossa mahdollisimman hyvin.

Seurojen jäävuorojen käytössä on jatkuvasti pientä vaihtelua, paitsi kevättalvella 2017, jolloin yhden seuran taitoluistelutoimintaa oli siirtynyt toisen taitoluisteluseuran alaisuuteen. Jäähallien vuorojako on tehty kaupungin toimesta vasta vuoden 2017 alusta ja tekojäävuoroista on tehty erillinen vuorojako. Hakijaseuran lisäksi myös muut jääurheiluseurat käyttävät tekojäitä merkittävästi.

Esittelijän esitys

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo, että hakijana toimiva rekisteröity yhdistys ei ole selvittänyt, miten yhdistyksen urheilujoukkueisiin kuuluvat luonnolliset henkilöt, joita yhdenvertaisuussääntelyllä suojataan, olisivat tulleet vastaajan toimesta syrjityksi jollakin yhdenvertaisuuslain tarkoittamalla henkilöön liittyvällä syrjintäperusteella. Näin ollen hakijan selvityksen perusteella ei synny olettaa syrjinnästä ja hakemus hylätään.

Perustelut

Sovellettavat oikeusohjeet

Suomen perustuslain (731/1999) 6 §:n 1 momentin mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Pykälän 2 momentin mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Perustuslain 22 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen.

Yhdenvertaisuuslakia (1325/2014) sovelletaan sen 2 §:n 1 momentin mukaan julkisessa ja yksityisessä toiminnassa.

Yhdenvertaisuuslain 8 §:n mukaan ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Syrjintä on kielletty riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista koskevaan tosiseikkaan tai oletukseen. Välittömän ja välillisen syrjinnän lisäksi tässä laissa tarkoitettua syrjintää on häirintä, kohtuullisten mukautusten epääminen sekä ohje tai käsky syrjiä.

Välittömänä syrjintänä pidetään yhdenvertaisuuslain 10 §:n mukaan sitä, jos jotakuta kohdellaan henkilöön liittyvän syyn perusteella epäsuotuisammin kuin jotakuta muuta on kohdeltu, kohdellaan tai kohdeltaisiin vertailukelpoisessa tilanteessa. Syrjintä on yhdenvertaisuuslain 13 §:n mukaan välillistä, jos näennäisesti yhdenvertainen sääntö, peruste tai käytäntö saattaa jonkun muita

epäedullisempaan asemaan henkilöön liittyvän syyn perusteella, paitsi jos säännöllä, perusteella tai käytännöllä on hyväksyttävä tavoite ja tavoitteen saavuttamiseksi käytetyt keinot ovat asianmukaisia ja tarpeellisia.

Yhdenvertaisuuslain 18 §:n mukaan lain noudattamista valvoo muun muassa yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta.

Yhdenvertaisuuslain 28 §:n mukaan vireillepanijan on syrjintää tai vastatoimia koskevaa asiaa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa käsiteltäessä esitettävä selvitystä seikoista, joihin vaatimus perustuu. Jos asiaa käsiteltäessä esitettyjen selvitysten perusteella voidaan olettaa syrjinnän tai vastatoimien kieltoa rikotun, vastapuolen on kumotakseen oletuksen osoitettava, että kieltoa ei ole rikottu.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnasta annetun lain (1327/2014) 1 §:n mukaan lautakunta käsittelee ja ratkaisee yhdenvertaisuuslain ja naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) mukaan sille kuuluvat asiat.

Kysymyksenasettelu

Asiassa on kysymys ensinnäkin siitä, nauttiiko hakijan asemassa oleva rekisteröity yhdistys tai sen toiminnassa mukana olevat luonnolliset henkilöt yhdenvertaisuuslain tarkoittamaa suojaa ja onko hakemus siten otettava yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnassa tutkittavaksi. Mikäli hakemus tutkitaan, asiassa on arvioitava, syntyykö hakemuksen perusteella oletettava vastaajan hakijayhdistykseen tai sen toiminnassa mukana oleviin luonnollisiin henkilöihin kohdistamasta syrjinnästä.

Asian arviointi

Yhdenvertaisuuslain esitöiden (HE 19/2014, s. 54) mukaan lain tarkoituksena on edistää yhdenvertaisuutta ja ehkäistä syrjintää ja lain tavoitteena on ensinnäkin edistää yhdenvertaisuutta ihmisten välillä. Yhdenvertaisuuden edistämisellä viitataan yhdenvertaisuuden toteutumiseen käytännössä ja siten toimenpiteisiin, joilla pyritään ihmisten yhdenvertaisen kohtelun toteuttamiseen ja muihin verrattuna heikommassa asemassa olevien aseman parantamiseen tosiasiallisen yhdenvertaisuuden saavuttamiseksi.

Edelleen yhdenvertaisuuslain esitöiden (s. 67) mukaan ehdotetulla syrjinnän kiellolla suojataan luonnollisia henkilöitä, mitä käytetyt ilmaisut ”kukaan” ja ”henkilöön liittyvä syy” osaltaan ilmentävät. Yhdenvertaisuussääntely ei siten yleensä tule sovellettavaksi yritysten väliin sopimussuhteisiin eikä muutoinkaan oikeushenkilöiden välisiin oikeussuhteisiin. Oikeushenkilön asemaan ja oikeuksiin puuttuminen saattaa kuitenkin merkitä kajoamista oikeushenkilön taustalla olevan yksilön oikeuksiin. Esimerkiksi jonkin yhdistyksen tai uskonnollisen yhdyskunnan asettaminen epäsuotuisaan asemaan momentissa kiellettäväksi ehdotetulla perusteella voi merkitä laissa tarkoitettua syrjintää näiden oikeushenkilöiden taustalla olevia ihmisiä kohtaan.

Kuten yhdenvertaisuuslain esitöistä ilmenee, syrjinnän kiellolla suojataan luonnollisia henkilöitä, eikä yhdistyksen kaltaisia oikeushenkilöitä. Koska yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan tehtävänä on arvioida yksinomaan yhdenvertaisuuslakiin perustuvia syrjintävaihteita, lautakunnan toimivaltaan ei kuulu yhdistysten välisten keskinäissuhteiden ja niissä mahdollisesti tapahtuvien epäoikeudenmukaisten menettelyjen arviointi. Tästä huolimatta, koska yhdistyksen taustalla olevan yksilöt voivat yhdenvertaisuuslain esitöistä ilmenevästi periaatteessa tulla yhdistykseen kohdistetun epäsuotuisan menettelyn johdosta syrjityiksi, yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta tutkii hakijan hakemuksen.

Yhdenvertaisuuslain esitöiden mukaan syrjintäolettava syntyy, jos vireillepanijan esittämien tai muiden asiaa käsiteltäessä esiin tulleiden seikkojen perusteella voidaan olettaa syrjinnän kieltoa rikotun. Ensisijaisesti vireillepanijan on esitettävä sellaista näyttöä tapahtumien kulusta tai muusta tosiseikastosta, jonka perusteella asiaa objektiivisesti arvioiden voidaan olettaa syrjinnän tai vastatoimien kieltoa rikotun. Pelkkä väite tai epäily syrjinnän tai vastatoimien kiellon rikkomisesta ei riittäisi olettaman syntymiseen. (HE 19/2014 vp, s. 93)

Hakemuksen mukaan kaupungin jäänjako ei noudata jääurheiluseurojen välistä sopimusta eikä ole seuroille yhdenvertainen, koska hakijaseura ei ole saanut uudesta jäähallista muiden seurojen kanssa yhtä paljon jäävuoroja ja on joutunut käyttämään muita seuroja enemmän tekojäävuoroja. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo, että hakijan kuvaama menettely liittyy hakemuksen ja muun hakijan esittämän selvityksen perusteella hakijan harjoittamaan yhdistystoimintaan eikä kenenkään yhdistyksessä toimivan tai yhdistyksen joukkueessa harjoittelevan henkilön henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Hakija ei ole yksilöinyt, millä yhdenvertaisuuslain henkilöön liittyvällä syrjintäperusteella jääurheiluseurat olisivat tulleet jäänjaossa asetetuksi keskenään eriarvoiseen asemaan. Vaikka hakemuksen perusteella kysymys on eri seurojen junioreiden jääharjoitusten jakaantumisesta, hakijan esittämän selvityksen perusteella ei tule ilmi mitään sellaista junioreiden henkilöön liittyvää seikkaa, joka antaisi aiheutta olettaa hakijaseuran pelaajat asetetun jonkun henkilökohtaisen ominaisuutensa, esimerkiksi iän, vuoksi epäsuotuisaan asemaan suhteessa muiden jääurheiluseurojen junioreihin. Hakijan väite siitä, että vastaaja sallii aikuisten jääkiekkjoukkueen käyttää junioriryhmille tarkoitettuja vuoroja, on siten yksilöimätön, ettei myöskään sen perusteella synny olettamaa yhdenvertaisuuslain syrjintäkiellon rikkomisesta.

Johtopäätös

Edellä selostetuilla perusteilla yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo, että hakemuksen perusteella ei synny olettamaa vastaajan hakijayhdistyksen jäseniin kohdistamasta syrjinnästä ja hylkää hakijan hakemuksen.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan päätös

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta päätti hyväksyä esittelijän esityksen.

Lainkohdat

Suomen perustuslaki (731/1999) 6 § 1 ja 2 momentti ja 22 §

Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) 2 § 1 momentti, 8 § 1 momentti, 10 §, 13 §, 18 § 1 momentti ja 28 §

Laki yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnasta (1327/2014) 1 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhakuohjaus liitteenä.

Asian ovat päättäneet Outi Anttila (puheenjohtaja), Riitta-Maija Jouttimäki, Juha Lavapuro, Jukka Lindstedt ja Pirkko Mahlamäki. Asian esittelijä Maria Peltoniemi.